

Рекомендації батькам, які мають дітей з затримкою психічного розвитку (ЗПР)

Що потрібно знати батькам про затримку психічного розвитку.

Діагноз «ЗПР» для багатьох батьків звучить вироком, винесеним їх дитині. Але так чи так страшна затримка психічного розвитку? Що робити батькам і педагогам, щоб дитина з таким діагнозом гармонійно влився в звичайне життя суспільства або взагалі позбувся порушень, які роблять його несхожим на своїх однолітків?

Затримка психічного розвитку (ЗПР)? це порушення темпу розвитку окремих психічних функцій людини: уваги, пам'яті, мислення, емоційної сфери. В такому випадку психічний розвиток відстає від прийнятих в науковому світі норм, властивих певному віку.

Що таке ЗПР?

Педагогічний діагноз «ЗПР» ставиться дитині дошкільного віку або молодшого шкільного періоду. Саме на цих вікових етапах можлива корекція розвитку дитини. При негативному результаті розвитку психічних функцій даний діагноз змінюється на більш серйозні: «конституційний інфантилізм» або «розумова відсталість».

Причини затримки психічного розвитку

Сучасна наука виділяється дві групи основних причин, кожна з яких має по кілька факторів, що впливають на розвиток психіки людини.

Біологічні причини, пов'язані з функціонуванням організму дитини та її батьків:

- патологічна вагітність, під час якої могли бути інфекційні захворювання (токсикози важкого ступеня, випадки травмування матері і плоду, інтоксикації)
- внутрішньоутробна гіпоксія плода
- передчасні пологи
- травма або асфіксія плода під час пологів
- інфекційні, травматичні, токсичні захворювання дитини в ранньому віці
- спадкова схильність.

Соціальними причинами ЗПР можуть бути такі: тривала ізольованість дитини від суспільства несприятлива обстановка в сім'ї з травмуванням психіки: фізичне і психологічне насильство, алкоголізм батьків, байдужість батьків, неучасть у розвитку дитини і т. д.

Залежно від причин затримки психічного розвитку існують і різні класифікації ЗПР. При діагностиці ЗПР вітчизняні психологи часто користуються класифікацією клінічних типів ЗПР за принципом походження К. С. Лебединської. Вона виробить 4 типу ЗПР:

- конституційного походження (дитина в своєму розвитку на етап нижче, ніж його однолітки: незріла емоційно-вольова сфера, ігрові мотиви переважають над пізнавальними, поверхневі емоції)
- соматогенного походження (відчуття фізичної неповноцінності, примхливість, невпевненість, викликані перенесеними захворюваннями: операціями з наркозом, обмеженою рухливістю, хворобами серця і ін.)
- психогенного походження (викликані недостатньою або надмірною опікою, особливостями невротичного характеру відсутність пізнавальної активності, егоцентризм, нервозність, підвищена тривожність та ін.)
- церебрально-органічного походження (психічна нестійкість або тормозивність, що виражають як в гіперактивності, так і в невпевненості, боязкості, повільності).

Розвиток вміння спілкування з дітьми:

- Будуйте взаємини з дитиною на взаєморозумінні і довірі
  - Контролюйте поведінку дитини, не нав'язуючи йому жорстких правил
  - Уникайте, з одного боку, надмірній м'якості, а з іншого — завищених вимог до дитини
  - Не давайте дитині категоричних вказівок, уникайте слів «ні» і «не можна»
  - Повторюйте своє прохання одними і тими ж словами багато разів
  - Для підкріплення усних інструкцій використовуйте зорову стимуляцію
  - Пам'ятайте, що надмірна балакучість, рухливість і недисциплінованість дитини не є навмисними
  - Вислухайте те, що хоче сказати дитина
- Зміна психологічного мікроклімату в родині:
- Встановіть твердий розпорядок дня для дитини та всіх членів сім'ї
  - Знизуйте вплив відволікаючих чинників під час виконання дитиною завдання

- Уникайте по можливості великих скупчень людей
- Пам'ятайте, що перевтома сприяє зниженню самоконтролю і наростання гіперактивності.

Спеціальна поведінкова програма:

- Не вдаватися до фізичного покарання! Якщо є необхідність удатися до покарання, то доцільно використовувати сидіння в певному місці після скоєння вчинку
- Частіше хваліть дитину. Поріг чутливості до негативних стимулів дуже низький, тому діти з ЗПР не сприймають доган і покарань, проте чутливі до заохочень
- Не дозволяйте відкладати виконання завдання на інший час
- Допмагайте дитині розпочати виконання завдання, так як це найважчий етап.

Але все-таки, батьківська любов і професіоналізм фахівців допоможуть дитині впоратися з будь-якими труднощами.

***Вчитель - логопед:
Орися Василівна Коропатніцька***

**ДОШКІЛЬНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ
ЗАКЛАД №45**

КОМБІНОВАНОГО ТИПУ

**Поради батькам дітей
з ЗПР.**

Невідкладні заходи

2021-2022